

Suriyeli Mültecilerin Türkiye'deki Algıları

Erol ÖZDEMİR¹

Öz

2010 yılında başlayan Arap Baharı, Ortadoğu bölgesinde birçok ülkeyi doğrudan veya dolaylı etkilemiştir. Bölgede meydana gelen rejim karşıtı gösteriler Mart 2011 tarihinde Suriye'de de başlamıştır. Bu tarih itibariyle göstericilere karşı Suriye rejiminin sert tutumu ve akabinde başlayan iç savaş, sivil halkın göç etmesine yol açmıştır. Suriye'deki iç savaşın şiddetine bağlı olarak milyonlarca Suriyeli Türkiye'ye göç etmiştir. Nisan 2011 tarihinden itibaren Suriyeli mültecileri misafir eden Türkiye, Arap Baharı'ndan dolayı biçimde etkilenmiştir. Türkiye "açık kapı" politikası çerçevesinde din, dil ve ırk ayrımı yapmadan sınırdan giriş yapan hiçbir Suriyeliyi geri göndermemiş ve kendilerine "geçici koruma statüsü" vermiştir. Bunun yanı sıra sınırdan giriş yapan mültecilerin kayıtları yapılmakta daha sonra kamplara yerleştirilmektedir. Ancak kampların kapasiteleri yetersiz kaldığından kamp dışında bulunan mültecilerin zor koşullarda hayatlarını sürdürmeleri, dilencilik yapmaları ve suçta bulaşmaya eğilimli olduklarına dair toplumda oluşan ön yargı endişelere yol açmaktadır. Suriyeli mültecilerin farklı dil, kültür ve yaşam tarzına sahip olmaları Türk toplumu ile Suriyelilerin kaynaşmasını engellediği gibi toplumda karşılıklı olumsuz algıların oluşmasına yol açmaktadır. Bundan dolayı Suriyeli mültecilere yönelik toplumun dilinde olumsuz kanaatlerin dolaşımını sağlayan duyular ve damgalayıcı stereotipler kullanılmaktadır. Söylemsel dışlanma ise Suriyeli kimliği üzerinden kültürel dışlanma şeklinde vücut bulmaktadır. Buna karşın iktidar partililerin siyasi söylemleri din ve medeniyet eksenli olup Suriyeli mültecilerin algısını olumsuzlamaktadır. Türkiye'deki siyasi söylemlerin olumlu algı oluşturacak yönde olması toplumda Suriyeli mültecilere karşı nefret içerikli söylemlerin önüne geçtiği gibi ayrımcılık, ırkçılık gibi ötekileştirmenin önüne de geçmektedir.

Anahtar Kelimeler: Algı, Algı Yönetimi, Arap Baharı, Suriyeli Mülteciler, Suriyeli Dilenciler

¹Araştırma Görevlisi, Gazi Üniversitesi, İİBF, Uluslararası İlişkiler Bölümü, erolozdemir@gazi.edu.tr

The Perceptions of Syrian Refugee in Turkey

Abstract

Arab Spring, which started in 2010, affected directly or indirectly many countries in the Middle East region. Anti-regime demonstrations in the region started in Syria in March 2011. As of this date, the harsh stance of the Syrian regime against the demonstrators and the civil war that started in the wake of it led to the civilian population's migration. Due to the violence of civil war in Syria, millions of Syrians have migrated to Turkey. Having hosted Syrian refugees since April 2011, Turkey has been indirectly influenced by the Arab Spring since April 2011 because of the refugees who are lodged in the country. Turkey has not sent any Syrians back from the border without discrimination of religion, language and race within the framework of the "open door" policy and has given them a "temporary protection status". Besides this, refugees entering from the border were recorded and then they are placed to the camps. However, there are limited capacity in the camps and some of the refugees live in difficult conditions and also some of them are panhandling to survive. Therefore, there are perceptions in the society like that they are delinquent peoples. Syrian refugees have different languages, cultures and lifestyles and that situation prevents the integration of Turkish and Syrians, and also leads to mutual negative perceptions in the society. Therefore, there are senses and stigmatizing stereotypes that lead to the circulation of negative opinions in the language of the society. Discursive exclusion come into existence in the shape of cultural exclusion through the identity of the Syrian. On the other hand, the political discourses of the ruling party are based on religion and civilization, and they createa positive perception about Syrian refugees. As the political discourses in Turkey are going to form positive perceptions, hateful discourses against to the Syrian refugees, discriminations and racism can be prevented.

Keywords: Perception, Perception Management, Arap Spring, Syrian Refugees, Syrian Beggar

Giriş

Tarihin bütün çağları boyunca insanlar kendi yerleşim alanlarını geride bırakarak başka yerlere göç etmişlerdir. Göçler bir ülkenin içerisinde gerçekleştiği gibi ülke dışına da gerçekleşmektedir. Bireyler veya gruplar

çalışmak ve iyi bir yaşam umuduyla sürekli göç etmişlerdir. Ancak bazen zorunlu sebeplerden dolayı göçler meydana gelmiştir. 20. Yüzyılda meydana gelen büyük göçler daha çok iki ülke arasındaki savaş ve iç savaşlardan kaynaklanmıştır. Zorunlu göçler sonucunda yaşanan sığınmacı ve mülteci durumları ekonomik nedenlerden dolayı oluşan göçlerden farklılık göstermektedir. Ülkelerinden ayrılmak zorunda kalan sığınmacılar ve mülteciler komşu ülkelere sığınma eğilimindedirler. Ülkelerinden ayrılmalarının sebebi ise iyi bir yaşam umudu yerine kendilerini daha güvende hissetmektir (Tunç, 2015: 32-33). Arap Baharı sonrası meydana Suriye iç savaşı ve bu savaştan etkilenen sivil halkın göç etmesini bu bağlamda ele almakta fayda vardır.

Arap halklarının demokrasi, özgürlük ve insan hakları taleplerinden dolayı meydana gelen isyanlar 2010 yılında Tunus'ta başlayarak Ortadoğu'da birçok ülkeyi etkilemiştir. 2011 yılında Suriye Arap Cumhuriyeti'nde meydana gelen halk ayaklanmalarına karşı Suriye rejiminin sert tutumu ve akabinde başlayan iç savaş sivil halkın göç etmesine yol açmıştır. Suriye iç savaşının şiddetinin artmasına bağlı olarak milyonlarca Suriyeli Türkiye'ye göç etmiştir. Suriye'den gelen ilk mülteci² kafilesi 29 Nisan 2011 tarihinde Türkiye'ye ulaşmıştır. Bu tarihten sonra Türkiye'deki Suriyeli mültecilerin sayısı gittikçe artmıştır. Türkiye "açık kapı" politikası çerçevesinde din, dil ve ırk ayrımı yapmadan (Bidinger, Lang, Hites, Kuzmova, Noureddinei ve Akram, 2014: 96) sınırdan giriş yapan hiçbir Suriyeliyi geri göndermemiş ve kendilerine "geçici koruma statüsü" vermiştir. Bunun yanı sıra Suriyeli mülteciler sınırdan giriş yaptıktan sonra kayıtları yapılmakta daha sonra kamplara yerleştirilmiştir. Ancak kampların kapasiteleri yetersiz kaldığından kamp dışında bulunan mültecilerin zor koşullarda hayatlarını sürdürmeleri, dilencilik yapmaları ve suça bulaşmaya eğilimli³ olduklarına dair toplumda oluşan ön yargı endişelere yol açmaktadır. Suriyeli mültecilerin farklı dil, kültür ve yaşam

²Literatürde Suriyeliler için sığınmacı ve mülteci kavramları birbirlerinin yerine kullanılarak kavram kargaşası oluşmuştur. Bu çalışmada Türkiye'deki Suriyelilerin hukuki statüleri göz önünde bulundurularak Suriyeliler için mülteci kavramı kullanılacaktır. Sığınmacı ve mülteci kavramları için Bkz. (Özdemir, 2016: 224-227)

³T.C. İçişleri Bakanlığı'nın, 5 Temmuz 2017 tarihinde, Suriyeli mültecilerin karıştırdıkları suç oranlarına yönelik yaptığı basın açıklaması şöyledir: "*Suriyelilerin Türkiye'de işlenen toplam suçlara oranı Türkiye'deki toplam nüfusları göz önünde bulundurulduğunda ülkemiz genel suçlarına göre oldukça azdır. Suriyelilerin karıştırdıkları olayların Türkiye'deki toplam asayiş olaylarına oranı 2014-2017 arasında yıllık ortalama%1,32'dir. Bu olayların önemli bir kısmı kendi aralarındaki anlaşmazlıklardan kaynaklanan olaylardır. Ayrıca 2017'de Suriyelilerin karıştırdıkları suç olaylarında, nüfuslarındaki artışa rağmen bir önceki yılın ilk 6 ayına oranla %5'lik bir azalma olmuştur.*" Bkz. (<https://www.icisleri.gov.tr/basin-aciklamasi05072017>).

tarzına sahip olmaları Türk toplumu ile Suriyelilerin kaynaşmasını engellediği gibi toplumda karşılıklı olumsuz algıların oluşmasına yol açmaktadır.

Mülteciler hedef ülkede, kaybettikleri/geride bıraktıkları hayatın yerine, yeni bir hayat kurma ve bu anlamda yeni mekânda yaşama, çalışma, sosyal ilişkiler geliştirme ve toplumsal kabul görme ihtiyacı içerisinde olmaktadır (Biner ve Soykan, 2016: 1). Ancak mülteciler ülkelerinden ayrıldıktan sonra birtakım sorunlarla karşılaşmakta ve hedef ülkede birçok sorunun kaynağı olarak görülmektedirler. Bu bağlamda Suriyeli mültecilere yönelik olumsuz algıların oluşması, bunların üretilmesine ve yayılmasına katkıda bulunan medya temsilleri bulunmaktadır. Suriyeli mültecilerin medyada temsil edilme şekilleri sorunun yaygınlık kazanmasına sebep olmaktadır. Bu temsiller, temsil edilen kimlikler hakkında kalıplaşmış ön yargıların yayılmasında rol oynamaktadır (Efe, 2015: 7). Bunun yanı sıra Suriyeli mültecilere yönelik ideolojilerle şekillenmiş siyasi söylemlerin sıklıkla kullanılması toplumdaki Suriyeli algısını şekillendirmektedir. Sosyal ve ekonomik yaşamın bir parçası haline gelen Suriyeli mülteciler haberlere konu olmakta böylece medya aracılığıyla yapılan haberler ve geliştirilen söylemlerin ele alış biçimine göre toplumda algıları şekillenmektedir. Bu çalışma Türkiye’deki Suriyeli mültecilere yönelik algıların oluşmasında sosyo-ekonomik problemlerin toplumda endişelere neden olması, Suriyeli mültecilerin medyada temsilleri, kitle iletişim araçları üzerinden ayrıştırıcı ve birleştirici söylemler, toplumda Suriyeli mültecilere yönelik duyuların olması ve siyasi partilerin mülteci sorununa yaklaşımlarının etkili olduğu iddiasını taşımaktadır. Çalışma kapsam olarak algı ve algı yönetimi kavramlarını açıkladıktan sonra Suriyeli mültecilerin Türkiye’de nasıl bir algıya sahip olduğu ve Suriyeli mülteci algısının zamanla nasıl değişime uğradığı ele alınacaktır.

Algı Kavramı

Algı, duyu organlarımız tarafından alınan “gerçek” duyuşsal verilerin örgütlenerek yorumlanmasına denir (Pustu, 2014: 310). Cahen’e göre algı, bireyin duyuları aracılığı ile dış dünyadan aldıklarıdır (Jung, 2001: 11). Daha yalın ifade etmek gerekirse algı, bireyin çevresinde yer alan “gerçek” uyaranların bilincine varma, idrak etme ve anlamlandırma sürecidir (<http://www.tdk.gov.tr/>). Birey çevre ile ilişkilerini duyu organları aracılığıyla yürütmektedir. Bu ilk temasla alınan veriler beyine iletilmekte ve algılanan olayla ilgili bireyde düşünme süreci başlamaktadır. Böylece bireyin

zihninde anlam oluşmaktadır (Uğurlu, 2008: 148). Algıların anlamlandırma sürecinde bireyin değerleri, inançları, kültürü, grup normları ve ritüellerinin etkisi de devreye girmektedir. Bu nedenle algılar çoğu kez beklenti, ihtiyaç ve daha önceden kimliğimize kodlanmış enformasyonlardan etkilenmektedir. Böylece görmek istediğimizi yani dikkatimizi çeken istediğimiz şekilde algılarız (Fisher, 1997: 24-25; Pustu, 2014: 313; Karabulut, 2014: 117-118). Ayrıca algılar bireyden bireye, yöreden yöreye ve ülkeden ülkeye değişiklik gösterebilmektedir. Örnek vermek gerekirse A devletinin güç algısı ile B devletinin güç algısı tamamen farklıdır (Bacharac ve Lawler, 1976: 123-134).

Algıları iç ve dış algılar şeklinde iki kısımda sınıflandırmak mümkündür. Bireyin dışında var olan uyarıcıların zihinde oluşturduğu algıya dış algı denir. Bu tür algılar duyu organlar tarafından elde edildiğini yukarıda bahsetmiştik. İç algılar ise duyu organlar aracılığıyla elde edemediğimiz his, sezgi ve öngörüye dayalı algılardır (Türk, 2014: 14). Stupak algıyı, tecrübeye dayanan algı ve zihinsel algı şeklinde ikiye ayırmaktadır. Tecrübeye dayanan algının duyu organlarımız ile geliştirildiğini, zihinsel algının ise bir şeyleri bilme şeklinde adlandırılan altıncı his olarak tanımlamaktadır. (Stupak, 2000: 250-260; Akt. Bakan ve Kefe, 2012: 22).

Bireylerin bir duruma ilişkin sahip oldukları bilgiler algılarını şekillendirmektedir. Bireylerin sahip olduğu bilgilerin doğru veya yanlış olması, değişime açık olup olmaması (dini bilgiler, yerleşik inançlar vs. değişime açık değildirler) ve bilgi birikimlerinin yeterlilik durumuna bağlı olarak algılar değişkenlik gösterebilir. Nitekim bireylerin doğrularını, inançlarını ve değişmez kabul edilen düşüncelerini tamamen değiştirmek zor olsa da algılarını manipüle etmek veya mevcut duruma göre algılarını yeniden şekillendirmek kolaylaşmıştır (İşler, 2016: 9).

Algı Yönetimi

Devletler gerek savaş dönemlerinde gerek barış dönemlerinde tebaalarına ya da vatandaşlarına yönelik algı yönetimi faaliyetleri yürütmüşlerdir. Bu bağlamda algı yönetimi uygulamalarının çok eskilere dayanan bir anlayış olduğu söylenebilir (Özer, 2014: 186). Ayrıca propaganda, psikolojik savaş ve toplum mühendisliği uygulamaları gibi algı yönetimi uygulamalarının da yaygın olduğu görülmektedir. Daha çok askerî alanlarda kullanılan algı yönetimi uygulamaları, 1980'li yıllarda televizyon

ve internet kullanımının artmasına bağlı olarak uluslararası ilişkiler, halkla ilişkiler ve iletişim alanlarında sıkça kullanılmaya başlanmıştır. Algı yönetimi çerçevesinde bireylerin algılarını yönlendirme konusu; devletler, hükümetler, şirketler ve askeri kurumların ilgisini çekmektedir. Bu yapılar, kitlelere yönelik algı oluşturma ve algı yönlendirme uygulamalarıyla hedeflerine ulaşmayı istemektedirler (Bakan ve Kefe, 2012: 19).

Devletler tarafından sıkça uygulanan algı yönetimi ABD Savunma Bakanlığı askerî terimler sözlüğüne göre şöyle tanımlanmıştır: “Dış izleyicilerce seçilmiş, bilgileri yalanlama ve/veya bildirme faaliyetleridir. Amaç onların duygularını, güdülerini, amaçlarını etkilemek ve değiştirmektir. Bunun için her düzeyde ve her türlü istihbarat sistemi kurulur. Temel amaç; liderleri resmi tahminler ve öngörüler ile etkileyerek resmi faaliyet ve dışsal davranış olarak çıktıya ulaşmaktır. Birçok farklı alanda algılama yönetimi doğru projeksiyonları, operasyon güvenliğini, aldatmayı, örtbas etmeyi ve psikolojik operasyonları bir araya getirmektedir” (http://www.bits.de/NRANEU/others/jp-doctrine/jp1_02%2808-09%29.pdf). NATO’nun algı yönetimi tanımı ise şöyledir: “(...) yabancıların tutumlarını ve tarafsız direnme yeteneklerini etkilemek için girişilen her türlü eylem”e (Collins, 2003) denir. Özer’e göre algı yönetimi, geniş kapsamlı, fayda sağlayan daha az belirsiz enformasyon elde edebilmek için dış dünyadaki veri akışını kontrol etmek ve verileri geliştirmek anlamına gelmektedir (Özer, 2012: 157).

Günlük hayatta birey yüzlerce olay, kişi veya durum ile karşılaşmaktadır. Algı bireyin içinde bulunduğu sosyal ortam ve psikolojik durumu yani kişisel değerleri ile belirlenen dikkat ile başlar. Yani bir uyarının algı ile sonuçlanması için bireyin dikkatini çekecek ve bireyi ona yöneltecek bir uyarana ihtiyaç vardır (Çevik, 2013). Daha sonra bireyin dikkatini çeken şey duyu organlarıyla beyine iletilmekte böylece zihinde yorumlama süreci başlamaktadır. Bu noktada bireyin sosyal ve psikolojik yönü ağır bastığından algılanan şeyin yorumu yönlendirmeye açık hale gelmektedir. Yani algıların özünde yorum bulunmaktadır. Bireyin dikkatini çeken şey yorumlanarak yeniden oluşmaktadır. Bu noktada bireyin zihin sürecinden geçmiş ve yeniden oluşan şeyin imajı ortaya çıkmaktadır. Başka bir şekilde ifade etmek gerekirse imaj, zihinsel faaliyet sürecinin ardından çıkan birimlerdir. Bireyin zihin sürecinde anlam yüklediği ya da kişisel olarak anlamlandırdığı şeyin zihnimizdeki resmidir (İnceoğlu, 2011: 72-73). Özetlemek gerekirse algı yönetimi, algı ile başlayan ve algılama ile devam eden ve imajla tamamlanan bir süreçtir.

Algı yönetiminin en yoğun olduğu mecra şüphesiz sosyal medyadır. Sosyal medya, algı yönetimini ortaya çıkaran sebep olmaktan ziyade kolaylaştırıcı ve şekillendirici rolüyle ön plana çıkmaktadır. Öncelikle algıları istenen hedefe yöneltmek isteyenler tarafından kurgulanan bilgilerin medyada sürekli tekrarlanması ile kitlelerin hem algıları yönlendirilmekte hem de zihinleri şekillendirilmektedir. Bu süreçte tekrarlanan bilgiler konusunda aksi düşünceye sahip bireyler kendilerini yalnız ve dışlanmış hissederek çoğunluğun düşüncesine katılma ihtiyacı duymaktadır. Sosyal psikolojide bireylerin psikolojilerin temelinde yatan bir gruba aidiyet ve dâhil edilme duygusu bu aşamada kendini göstermektedir. Hatta düşüncelerinden dolayı toplumdan ayrı düşen bireyler bir süre sonra düşüncelerinden şüphe duymaya başlayabilirler. Çünkü sosyal yaşamın bir gereği olan toplum tarafından kabul görme ve gruba dâhil olma duygusu baskın hale gelmektedir (Öksüz, 2013: 14; Freedman vd., 1998: 94-114).

Devletler, algı yönetimiyle hedef kitleyi belirlenen aşamalara gelebilmeleri için çok sayıda yöntem ve adım izlemektedir. Öncelikle faaliyetlere konu olan kitlenin kültürel kodları analiz edilmekte, zayıflıkları tespit edilmekte ve hassas noktaları belirlenmektedir. Daha sonra kültürel göstergelere uygun propaganda temaları geliştirilmektedir. Bunun için medya başta olmak üzere bütün kitle iletişim araçları kullanılarak dedikodu, söylenti ve karşı tarafı önemsiz gösteren haberlerle hedefe zarar verilmeye çalışılır (Özer, 2012: 163).

Devletler için algı yönetiminin önemi hedef ülkenin istihbarat birimleri ve liderleri de dâhil olmak üzere geniş kitleleri, kendi hedefleri doğrultusunda tavır almalarını sağlayarak, seçilmiş bilgi akışını ve somut belgeleri yönlendirerek ya da engelleyerek kitlelerin hislerini, algılarını ve düşünce sistemlerini etki altına alınmasını sağlayacak eylemelere imkân sağlamasıdır (Saydam, 2012: 241).

Suriyeli Mültecilerin Türkiye'deki Algıları

Ortadoğu bölgesi yüzyıllar boyunca uluslararası politikada önemli bir yer tutmuştur. Gerek çatışmalar gerekse savaşlardan dolayı bölgede sürekli bir kriz durumu hâkim olmuştur. Bölgenin iç ve dış dinamiklerinden kaynaklanan krizlerin etkileri yerel, bölgesel ve küresel düzeylerde olmuştur. 18 Aralık 2010 tarihinde Tunuslu işsiz bir gencin kendini yakmasıyla fitilini ateşlediği Arap Baharı, bölgenin birçok ülkesini doğrudan veya dolaylı etkilemiştir. Bu bağlamda 15 Mart 2011 tarihinde

Suriye'nin Dera kentinde başlayan rejim karşıtı gösteriler domino etkisi yaparak Banyas, Lazkiye, Deyrizor, Hama ve Humus'a yayılmıştır. Göstericilere karşı Suriye rejiminin kuvvet kullanması iç savaş tartışmalarını da beraberinde getirmiştir (Koldaş ve Köprülü, 2011: 34). Böylece uluslararası kamuoyunun Suriye'deki olaylara ilgisi giderek artmıştır.

Suriye'de çatışmaların artması ülkeyi bir iç savaşa doğru sürüklemiştir. Suriye'deki çatışmaların ülke geneline yayılması ve hayatın yaşanmaz hale gelmesiyle kendilerini tehlikede gören sivil halk göç etmek zorunda kalmıştır. Böylece Suriye'de meydana gelen silahlı çatışmalar ve şiddet olayları beraberinde dünyanın en büyük nüfus hareketi ve mülteci krizlerinden birini yaratmıştır (Tunç, 2015: 35). Göçlerin doğası gereği, yurtlarını terk etmek zorunda kalan göçmenlerin çoğu ilk sığınma yeri olan komşu ülkelere gitmeyi tercih etmektedirler (Tunç, 2015: 32). Bu bağlamda Suriyeli göçmenler başta Türkiye olmak üzere Lübnan'a, Ürdün'e, Irak'a, Mısır'a, Libya'ya ve Avrupa'ya göç etmiştir.

Tablo 1: Suriyeli Mültecilerin Ükelere ve Bölgelere Dağılımı

Ülkeler	Suriyeli Mülteci Sayısı
Türkiye	3,049,879
Lübnan	1,011,366
Avrupa Ülkeleri	952,446
Ürdün	661,114
Irak	242,558
Mısır	122,228
Libya	30,104
Toplam	6,069,695

Kaynak: (<http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>).

Suriye'den Türkiye'ye gelen ilk Suriyeli mülteci kafilesi Hatay'ın Yayladağı ilçesi Cilvegözü sınır kapısından giriş yapmıştır. Bu tarih itibariyle sayıları giderek artan Suriyeli mülteciler için birçok kentte kamplar kurulmuş ve mültecilerin bir kısmı bu kamplara yerleştirilmiştir. Ayrıca Türkiye, 2014 yılında DAESH saldırılarından dolayı ani ve büyük mülteci dalgalarına da maruz kalmıştır (Kanat ve Üstün, 2015: 11-12). 2011 yılından itibaren Türkiye'deki mülteci sayısı giderek artmış bundan dolayı Suriyeli mültecilerin büyük bir kısmı, kampların dışında, farklı kentlerde ikamet etmektedirler. Mart 2017 tarihi itibariyle kamplarda kalan mülteci sayısı 264.089 iken kamp dışında ikamet eden mülteci sayısı 3,049,879'dur

(<http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>; <https://www.afad.gov.tr/tr/2374/Barinma-Merkezlerinde-Son-Durum>).

Suriyeli mülteci krizinin başladığı tarihten itibaren krizin kontrolden çıkacağı yönünde korku hâkimdi. Türkiye'nin her yerine yayılan kayıtdışı mültecilerin toplumda sorunlara yol açacağı kaygısı vardı. Ancak kayıtdışılık bölge illerinde ve diğer illerde sorun olarak görülmemiştir. Türkiye, Suriyeli mültecileri “geçici misafir”, “zülme uğrayan din kardeşi” şeklinde adlandırmıştır. Toplumdaki genel kanı Suriye iç savaşının uzun sürmeyeceği ve savaş son bulunca mültecilerin ülkelerine geri dönecekleri yönündeydi. Suriye'deki iç savaş uzadıkça “gidecek” denilen ve “misafir” olarak tanımlanan Suriyeli mülteciler kalıcı olmuş bundan dolayı toplumda rahatsızlık oluşmuştur (Karaca, 2015: 36; Altunkaynak, 2016: 489). Ancak Türkiye'nin Suriyeli mülteciler konusundaki yaklaşımı tamamen insani yönü ağır basan politikaların devamı yönünde olmuştur. İç kamuoyundaki baskıların artması, toplumsal endişelerin dillendirilmesi ve mültecilerden dolayı oluşan ekonomik yüke rağmen Türkiye'nin Suriyeli mültecilere yaklaşımı değişmemiştir (Erdoğan, 2015: 7). Ancak Suriyeli mültecilerin kalış süreleri uzadıkça, sayıları arttıkça, sağlık alanında ortaya çıkan aksaklıklar gibi sorunlar yaşanınca, hızla yabancı düşmanlığı olarak algılanabilecek tutumlar ön plana çıkmıştır (Erdoğan, 2015: 117-118).

Suriyeli mültecilerin Türkiye'ye geldiği tarihten itibaren ev kiralari ve fiyatlarında artışlar olmuştur. Ayrıca Suriyeli mültecilerin yoğun olduğu kentlerde artan işsizlik oranları, toplumda Suriyelilerin yerli nüfusun elinden işlerini aldığına yönelik algılar oluşturmaktadır (Özpınar, 2016: 4). 2014 yılında Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (HUGO)'nun yaptığı araştırmada, Suriyeli mültecilerin Türklerin işlerini elinden aldığına düşünenlerin oranı yüzde 56.1'dir (<http://www.milliyet.com.tr/gocmenleri-istemeyen-tehlikeli-almi-gundem-1958668/>). Oranın bu kadar yüksek olması şüphesiz toplumda Suriyeli mültecilerin etnik ve kültürel kimliklerinin yanı sıra ekonomik motivasyondan dolayı dışlanabileceklerini göstermektedir. Sosyo-ekonomik problemlerin Suriyelilik kimliğine bağlanmasından dolayı birçok kentte gerginlikler yaşanmış ve protesto olayları meydana gelmiştir (Deniz, 2016: 24). Ancak Suriyeli mültecilerin suça karışma oranlarının düşük olması toplumda oluşan bu memnuniyetsizliği tolere etmektedir (<http://www.gaziantepafad.gov.tr/suriyeli-misafirlerimize-yonelik-calistay-duzenlendi,150>). Türkiye'de gerek kamplardaki mülteciler ve gerek kamp dışındaki mültecilere karşı toplumsal bir algı oluşmuştur. Bu algının oluşmasında şüphesiz medyanın

etkisi büyüktür. Medyada gördüğü her şeye sorgulamadan inanan insanların varlığı göz önünde bulundurulduğunda medyanın önemli bir bilgi kaynağı olduğu kabul edilmektedir (Yaylacı ve Karakuş, 2015: 239-240). Bu çalışmada medyayı eleştirmekten ziyade algıların sınırlarını kabul etmek, bilginin neye ve kime göre doğru olduğunu ve gerçekliğin değişebilirliğini ortaya koymaktır. Bu bağlamda her medya kuruluşunun yakın hissettiği bir siyasi görüşü vardır ve haberlerini sahip olduğu siyasi görüşe göre çerçeveler. Böylece her gazete aynı haberi farklı şekillerde sunmaktadır. Bu farklı sunumlar farklı algılar yaratır ve haberler algı yanılsamasıyla okunur (İşler, 2016: 205-206; Yaylacı ve Karakuş, 2015: 240). Ayrıca medyada göçmenler, azınlıklar ve diğer etnik ve dini grupları tanımlamak için bazı metaforlar kullanılmaktadır. Kullanılan metaforların genellikle tehditkâr, küçümseyici, ötekileştirici metaforlar olması dikkat çekicidir. Metaforik anlatımlarla yalnızca göçün tehditkâr olduğuna yönelik kavramsal fikir desteklenmekle kalmamakta aynı zamanda göçmenlerin ülkeye girişleri tehditle ilişkilendirilmektedir. Yine medya aracılığıyla göçmenlerin dışarıda tutulması gereken yabancılar olarak tanımlanması ve göçmen sorununun biz ve onlar karşıtlığı üzerinden ötekileştirmesi yapılmaktadır (Keneş, 2016: 260-261; Yaylacı ve Karakuş, 2015: 248). Bu çerçevede Türkiye'deki medyada Suriyeliler için yapılan haberlerde benzer metaforlar kullanılmıştır. Ancak Türkiye özelinde konu ele alındığından Suriyeli mültecilere yönelik olumsuz metaforların yanında olumlu metaforlar da kullanılmıştır. Özellikle medya kuruluşlarının hükümete muhalif veya yandaş olmasına göre değişen bu metaforik anlatımlar Suriyeli mültecilerin toplumsal algılarına kaynaklık etmektedir.

Suriyeli mültecilerin sorun olarak görülmesinde gazete haberlerinin etkisi yadsınamaz bir gerçektir. Bu bağlamda Suriyelilere yönelik yapılan gazete haberlerinin konularına, temalarına ve haber içeriklerine bakıldığında ne tür olay veya sorunlar etrafında sorunlaştırıldığı (Doğanay ve Keneş, 2016: 143), böylece Suriyeli algısının nasıl oluşturulduğu Tablo-3 incelendiğinde görülecektir.

Tablo 3: Gazetelere Göre Haberlerin Eğilimi
Kaynak: (Göker ve Keskin, 2015: 246).

Eğilim	Gazete					
	Hürriyet	Zaman	Yeni Şafak	Posta	Cumhuriyet	Toplam
Eleştiri	2 5%	9 27%	10 15%	5 14%	17 20%	43 16%
Öfke/Tepki/Nefret	1 2%	0 0%	2 3%	1 3%	0 0%	4 2%
Dramatize	0 0%	2 6%	10 15%	7 20%	16 18%	35 13%
Sevinç/Mutluluk	5 11%	0 0%	15 22%	1 3%	6 7%	27 10%
Övgü	0 0%	0 0%	7 10%	3 9%	3 3%	13 5%
Sorun	36 82%	23 68%	24 35%	18 51%	45 52%	146 55%
Toplam	44 100%	34 100%	68 100%	35 100%	87 100%	268 100%

Medyada kullanılan ayrımcılığın “elle tutulur ve gözle görülür” pratiklerinin temelinde ön yargılar yer almaktadır. Ön yargılar ise zihinsel ve psikolojik temellidir. Bu durumda şu sonuca ulaşılabilir. Medyada kullanılan ayrımcılık pratikleri daima olumsuz zihinsel temsiller ve söylemler aracılığıyla ortaya çıkar, sosyal olarak paylaşılır ve ötekileştirilenlerin temsilini negatif etkiler. Bu bağlamda Suriyeli mültecilere dair zihinsel temsillerin söylemler aracılığıyla metaforlarla kendini görünür kıldığı, formüle edildiği ve meşrulaştırıldığı söylenebilir (Keneş, 2016: 263).

Suriyeli mültecilerin yoğun olduğu bölge illerinde yapılan saha araştırmalarına göre (Yaşar, 2014: 1-170) mültecilerin bölgeye çok yakın kültürel kimliğe sahip olmalarına rağmen bölge insanıyla mülteciler arasında ciddi kültürel farklılıklarının olduğunu ifade etmeleri ve bu noktada onları uyumsuz olarak nitelendirmeleri dikkat çekicidir. Ayrıca bölge halkında temizliğe dikkat etmeyen, tembel olan, sözünde durmayan, çok gürültü yapan ve kaba olan Suriyeli algısı hâkimdir (Erdoğan, 2015: 117).

Suriyeli mültecilerin toplumda dışlanmasını neden olan önemli boyutlardan ikisi, toplumun dilinde olumsuz kanaatlerin dolaşımını sağlayan duyular ve bunların yanında damgalayıcı stereotiplerdir (<http://stereotip>).

nedir.org). Söylemsel dışlanma Suriyeli kimliği üzerinden kültürel dışlanma şeklinde vücut bulmaktadır. Suriyeli mültecilerin yoğun olduğu kentlerde Suriyelilere atfedilen ve gerçeğe ilgisi olmayan söylentilerin dolaşımında olması toplumda olumsuz algıya yol açmaktadır. Bu söylenti ve dezenformasyonlar Suriyeli kimliğini kriminalleştirmekte ve suç bütün Suriyeli mültecilere atfedilerek etnik dışlamanın katalizörü olmaktadır (Deniz vd., 2016: 32-33). Bu minvalde Suriyeli mültecilerin yoğun olduğu kentlerde Suriyeli bayanlarla dini nikâhla evliliklerin arttığı bunun yanı sıra Türk erkeklerinin Suriyeli bayanları kuma olarak aldığı, dolayısıyla bu durumun birçok ailenin dağılmasına yol açtığı söylentileri sıklıkla dile getirilmektedir (Kirişçi, 2014: 29). Ancak Erdoğan'ın 2014 yılında yaptığı saha araştırmasının bulgularına göre Suriyeli bayanların ikinci ve üçüncü eş olarak evlendirildiklerine dair sadece duyuların olduğunu göstermektedir (Cengiz, 2015: 116; Yaşar, 2014: 84-88). Ayrıca Suriyeli bayanlarla dini nikâh yoluyla evliliklerin söylentilerle abartıldığı, resmi nikâhla evliliklerin oranı ise çok az olduğu belirtilmektedir. Bu konuda anlatılanlar duyulara dayanmasına rağmen olumsuz Suriyeli algısı oluşturmaktadır (Erdoğan, 2015: 120-121).

Suriyeli mültecilerin dilencilik yapmaları gerek Türk toplumunda gerek Suriyelilerde rahatsızlık oluşturmaktadır. Suriyeli mültecilere göre, Türkiye'de dilencilik yapanların daha önce de bu işi yaptıkları, bu kişilerin Suriyeli romanlar yani Domlar (Yıldız, 2015: 7-54; Genç vd., 2015:79-97) olduğu, iç savaştan sonra Türkiye'ye gelen Domların dilencilığe devam ettiklerini belirtmişlerdir (Bayraktar, 2016: 93). Ancak Türk toplumunda Domların bilinmemesinden dolayı Suriyeli mülteci algısı sokaklarda dilencilik yapan ya da parklarda, terminallerde yatan kişiler üzerinden inşa edilmektedir (Erdoğan, 2017: 121-122; Tarlan, 2016: 4; Bayraktar, 2016: 18). Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 25.07.2014 tarihli ve 2014/429 sayılı talimat ile “uyarılara rağmen dilencilik, sokakta yaşama vb faaliyetlerde bulunanların, Valilikler tarafından Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı bünyesinde hizmet veren barınma merkezlerine kolluk refakatinde sevk edilmesi” ([http://www.goc.gov.tr/files/files/gecici_koruma_alan%C4%B1nda_yap%C4%B1lan_cal%C4%B1%C5%9Fmalar%C4%B1m%C4%B1z_ek3\(1\).pdf](http://www.goc.gov.tr/files/files/gecici_koruma_alan%C4%B1nda_yap%C4%B1lan_cal%C4%B1%C5%9Fmalar%C4%B1m%C4%B1z_ek3(1).pdf): 2) istenmiştir. Böylece toplumda Suriyeli dilencilere karşı oluşan rahatsızlık giderildiği gibi Suriyeli mültecilere yönelik oluşan olumsuz algı kırılmaya çalışılmıştır.

Siyasi partilerin Suriyeli mültecilere yaklaşımları ve politika önerileri toplum tarafından dikkatle takip edilmekte ve mikro alandaki

ilişkileri önemli oranda şekillendirmektedir (Tuğsuz ve Yılmaz, 2015: 6). Bu bağlamda Suriyeli mültecilerin Türkiye’deki algılarını daha iyi anlamak adına siyasi söylemlere değinmekte fayda vardır. Suriyeli mültecilere yönelik siyasi söylemler siyasi partilerin hükümetin politikalarına muhalif olup olmamalarına göre değişmektedir. “Açık kapı politikası” çerçevesinde pasaportu olsun veya olmasın bütün mültecilerin sınırdan içeriye alınması iktidar partili siyasiler tarafından olumlu karşılanırken muhalif partililerce eleştirilmiştir. Özellikle Suriyeli mültecilerin suça bulaşma ihtimalleri, ekonomi üzerinde yük oluşturmaları ve iç güvenliği tehdit etmeleri⁴ muhalif partililerce sıkça kullanılmıştır. Yukarıda belirtildiği gibi bireyin dikkatini istenilen konuya çekme ile başlayan algı yönetimi, muhalif partililerce toplumun korkularının sürekli dillendirilmesiyle Suriyeli mültecilere dikkat çekilmiştir. Böylece Suriyeli mülteciler istihdamdan yatırıma, işsizlikten ev kiralarına ve turizme kadar pek çok konuda sorunun kaynağı olduğu algısı oluşturulmaktadır (Tuğsuz ve Yılmaz, 2015: 4). Buna karşın iktidar partililerin siyasi söylemleri din ve medeniyet eksenli olup Suriyeli mültecilerin algısını olumlamaktadır. Türkiye’deki siyasi söylemlerin olumlu algı oluşturacak yönde olması toplumda Suriyeli mültecilere karşı nefret içerikli söylemlerin önüne geçtiği gibi ayrımcılık, ırkçılık gibi ötekileştirmenin önüne de geçmektedir.

Barem Research ve WIN/Gallup International Association’la birlikte gerçekleştirdiği “Mülteciler Araştırması”nda (Uslu, 2016) Türkiye dünyanın en büyük mülteci ağırlayan ülkesi olmasına rağmen ülkeye gelen mültecilere sıcak bakılmadığı belirtilmektedir. Araştırmaya göre Türk toplumunun bir kısmı Suriyeli mültecileri kardeş ve dindaş görürken diğer kısmı dilenci ve terörist olarak görmektedir. Yine aynı araştırmaya göre Türkiye’nin Suriyeli mültecilere karşı olumlu algısı yüzde 29 iken olumsuz algısı yüzde 64 seviyesindedir. 2005 yılında yapılan benzer bir araştırmaya göre Türkiye kamuoyunun sığınmacı ve mültecilere karşı olumlu algısı yüzde 7 iken olumsuz algısı yüzde 87 olarak görünmektedir (SGDD, 2011: 27-28). İki araştırmanın sonuçları karşılaştırıldığında toplumun sığınmacı ve mültecilere karşı algısının daha olumlu olduğu görülmektedir (Uslu, 2016). 2016 yılında Kadir Has Üniversitesi tarafından yapılan “Türk Dış Politikası

⁴ Suriyeli mültecilerin Türkiye’ye gelmesiyle birlikte ülkenin iç güvenliğini tehdit eden bir takım olaylar gerçekleşmiştir. 2012 yılında Türkiye’nin keşif uçağının düşürülmesi, 2013 yılında Cilvegözü sınır kapısı ve Reyhanlı saldırılarıyla birçok vatandaşın hayatını kaybetmesi, 2014 yılında DAESH’in Kobani baskını, 2015 yılında Rus jetinin düşürülmesi ve 2016 yılında Türkiye’de gerçekleşen bombalı eylemler Türkiye’nin iç güvenliğini doğrudan tehdit etmiştir. Bkz. (Devran ve Özcan, 2016: 40)..

Kamuoyu Algıları” araştırmasına göre kamuoyu, Suriyeli mültecilerden memnun olup olmadıkları sorusuna yüzde 10,5 memnunun cevabı verirken yüzde 57,7 oranla memnun değilim cevabını vermiştir. Ayrıca ne memnunun ne memnun değilim diyenlerin oranı ise yüzde 31,8’dir (Kadir Has Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi, 2016). İki araştırmanın sonuçları karşılaştırıldığı toplumda Suriyeli mültecilere karşı bir memnuniyetsizliğin olduğu görülmektedir.

Sonuç

Suriye’de başlayan iç savaşla birlikte Türkiye, mülteci krizine karşı önlemlerini almıştı. Ancak çatışmaların ne yönde ilerleyeceğini ve ne gibi sonuçlara yol açacağını kestirmek mümkün değildi. İç savaşın şiddetine bağlı olarak mültecilerin sayıları giderek artmış bundan dolayı Türkiye’de mültecilere ilişkin problemler çoğalmıştı. İlk başlarda kamplarda kalan mülteciler, zamanla kampların kapasitelerinin yeterli olmamasından dolayı kamp dışında hayatlarına devam etmişti. Böylece Suriyeli mültecilerle Türk toplumu arasında etkileşim artmıştı. Buna bağlı olarak sorunlar ortaya çıkmaya başlamış ve Suriyeli mültecilere karşı toplumda algılar yeniden şekillenmişti.

Mülteci krizinin başladığı tarihlerde yapılan açıklamalar Suriyelilerin misafir olarak kabul edileceği yönündeydi. Ancak Suriye iç savaşının kısa sürede son bulacağına dair hâkim görüşün aksine iç savaş beklenmedik biçimde uzun sürmüştü. Suriyeli mülteci krizinin başladığı tarihlerde mültecilerin misafir olduğu dolayısıyla Türk misafirperverliğinin gerektiği şekilde davranılması algısı oluşturuldu. Ancak Suriye’deki iç savaş beklenmedik biçimde uzun sürmüş, mültecilerin misafir mi yoksa kalıcı mı oldukları bilinmezliği Türk toplumunda rahatsızlık oluşturduğu gibi Suriyeli mülteci algısını da şekillendirmişti. Suriyeli mültecilerle ilgili duyuların abartılarak aktarılması, sokaklarda dilencilik yapmaları, ekonomiye yük oluşturmaları, sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanmaları, sınavsız üniversiteye alınmaları Suriyeli algısını toplum nezdinde olumsuz etkilemektedir. Ayrıca iktidar partisine muhalif partiler ve çevreler Suriyeli mültecilerden dolayı oluşan sorunları dillendirmeleri Suriyeli algısını şekillendirmektedir. Suriyeli mültecilerin olumsuz algıya sahip olmaları sosyal yaşamda karşılaşılan sorunlar toplumda hoşnutsuzluğa neden olmuştur. Hükümetin Suriyeli mültecileri önceleyen politikalar yerine sağlık, eğitim ve sosyal yardımlardan eşit yararlanma imkânı sunması

toplumda Suriyelilere yönelik hoşnutsuzluğun önüne geçtiği gibi olumsuz Suriyeli algısını da kıracaktır.

Kaynakça

Kitaplar

- Erdoğan, M. M. (2015). *Türkiye'deki Suriyeliler Toplumsal Kabul ve Uyum*, İstanbul, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Erdoğan, M. M. (2017). Urban Refugees From “Detachment” To “Harmonization” Syrian Refugees and Process Management of Municipalities: The Case of Istanbul, Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları.
- Freedman, J.L., Sears, D.O. ve Carlsmith, J.M. (1998). *Sosyal Psikoloji*, çev. Ali Dönmez, Ankara: İmge Kitabevi.
- İnceoğlu, M. (2011). *Algı Tutum İletişim*, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- İşler, E.İ.K. (2016). *Algı İllüzyon Gerçeklik*, Ankara: İmge Kitabevi.
- Jung, C.G. (2001). *İnsan Ruhuna Yöneliş*, çev. Engin Büyükinal, İstanbul, Say Yayınları.
- Karaca, S. (2015). Misafirlikten Entegrasyona Suriyeli Mülteci Akını ve Türkiye, *Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Boyutlarıyla Suriyeli Mülteciler Paneli*, İstanbul Ticaret Üniversitesi Komşu ve Çevre Ülkeler Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul.
- Karabulut, B. (2014). Algı Yönetimi ve Güvenliğin Siyasal Bir Araç Haline Dönüştürülmesi: Güvenikleştirme Teorisi, Bilal Karabulut(der.), Algı Yönetimi, İstanbul, Alfa.
- Kirişçi, K. (2014). *Syrian Refugees And Turkey's Challenges: Going Beyond Hospitality*, Brookings.
- Öksüz, H. (20139). Algı Yönetimi ve Sosyal Medya, *İdarecinin Sesi*.

Pustu, P. (2014). Algı Yönetimi: Kavramsal ve Teorik Bir Bakış Açısı, Bilal Karabulut(der.), Algı Yönetimi, İstanbul, Alfa.

Türk, M.S. (2014). Algı Yönetimi ve İletişim: Algının Ötesinde Bir Gerçeklik Var mı?, Bilal Karabulut (der.), Algı Yönetimi, İstanbul, Alfa.

Makaleler

Altunkaynak, S. (2016). Intersecting Lives in Post-Migration Period: The Dynamics of Relations Between “Host” Women from Turkey and “Guest” Women From Syria, *Alternatif Politika*, 8(3).

Bacharac, S.B. ve Lawler, E.J. (1976). “The Perception of Power”, *Social Forces*, 55(1).

Bakan, İ. ve Kefe, İ. (2012). “Kurumsal Açıdan Algı ve Algı Yönetimi”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2(1).

Biner, Ö. ve Soykan, C. (2016). Suriyeli Mültecilerin Perspektifinden Türkiye'de Yaşam, Çeşitlilik ve Stratejik Davalama Ağı Projesi.

Bidinger, S. vd. (2014). Protecting Syrian Refugees: Laws, Policies, and Global Responsibility Sharing, *Boston University School of Law*.

Cengiz, D. (2015). Zorunlu Göçün Mekânsal Etkileri ve Yerel Halkın Algısı: Kilis Örneği”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(2).

Deniz, A.Ç. vd. (2016). Suriyeli Sığınmacıların Karşılaştığı Sosyal Dışlanma Mekanizmaları, *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, (27).

Devran, Y. ve Özcan, Ö.F. (2016). Söylemlerin Dilinden Suriye Sorunu, *Marmara İletişim Dergisi*, (25).

Doğanay, Ü. ve Keneş, H.Ç. (2016). Yazılı Basında Suriyeli ‘Mülteciler’: Ayrımcı Söylemlerin Rasyonel ve Duygusal Gereççelerinin İnşası, *Mülkiye Dergisi*, 40(1).

- Fisher, G. (1997). *Mindsets: The Role of Culture and Perceptions In International Relations*, Nicolas Brealey America.
- Genç, Y. vd. (2015). Roman Çocuklarının Eğitim Süreci ve Akademik Başarılarında Sosyal Dışlanma Algısının Rolü, *The Journal of Academic Social Science Studies*, (33).
- Göker, G. ve Keskin, S. (2015). Haber Medyası ve Mülteciler: Suriyeli Mültecilerin Türk Yazılı Basınındaki Temsili, İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, (41).
- Keneş, H.Ç. (2016). Metaforun Ayrımcı Hegemonyanın İnşasındaki Rolü: Suriyelilerin Haberleştirilmesinde Metafor Kullanımı, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*,15(2).
- Koldaş, U. ve Köprülü, N. (2011). Arap intifadası mı?: Arap Dünyasındaki Toplumsal Hareketlerin İçsel, Bölgesel ve Uluslararası Dinamikleri, *Akademik ORTA DOĞU*, 6(1).
- Özdemir, E. (2016). Türk Dış Politikası Açısından Bir Kriz Örneği:I. Körfez Savaşı ve Türkiye'ye Gelen Iraklı Kürt Sığınmacılar (1991), *Bölgesel Çalışmalar*, 1(1).
- Özer, M. A. (2012). Bir Modern Yönetim Tekniği Olarak Algılama Yönetimi ve İç Güvenlik Hizmetleri, *Karadeniz Araştırmaları*, (33).
- Özer, M. A. (2014). Siyasal İletişimin Etkinliğinde Algılama Yönetiminin Rolü, *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3(7).
- Özpınar, E. (2016). *Türkiye'deki Suriyeliler: İşsizlik ve Sosyal Uyum*, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı
- SGDD. (2011). Askıdaki Yaşamlar & Algıdaki Yaşamlar Projesi, Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği.
- Stupak, R.J. (2000). Perception Management: An Active Strategy for Marketing and Delivering Academic Excellence, *Business Sophistication, and Communication Successes, Public Administration & Management*, 5(4).

- Tarlan, K.V. (2016). The Dom of Syria: The “other” refugees, *Heinrich Böll Stiftung Derneği*.
- Tuğsuz, N. ve Yılmaz, A. (2015). Siyasi Partilerin Mülteci Politikaları, SETA Perspektif, (106).
- Tunç, A.Ş. (2015). Mülteci Davranışı ve Toplumsal Etkileri: Türkiye’deki Suriyelilere İlişkin Bir Değerlendirme, TESAM Akademi Dergisi, 2(2).
- Uğurlu, Ö. (2008). Halkla İlişkilere “Algı” Çerçevesinden Bakış, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, (32).
- Yaşar, R. (2014). Kilis’te Sığınmacı Algısı Toplumsal Otizm ve Ötekileştirmenin İlk Görünümleri, Kilis 7 Aralık Üniversitesi.
- Yaylacı F.G. ve Karakuş, M. (2015). Perceptions and newspaper coverage of Syrian refugees in Turkey, *Migratiton Letters*, 12(3).
- Yıldız, Y. Y. (2015). Nowhere to Turn: The Situation of Dom Refugees from Syria in Turkey, *European Roma Rights Centre*.

Gazete Haberi

“Göçmenleri İstemeyen Tehlikeli Algı”, *Milliyet*, 23 Ekim 2014.

Web Sitesi

AFAD, “Barınma Merkezlerinde Son Durum”, <https://www.afad.gov.tr/tr/2374/Barinma-Merkezlerinde-Son-Durum> (Erişim Tarihi 14 Mart 2017).

Çevik, A. (2013). Önleyici Unsur Olarak Algıların Yönetimi, <http://docplayer.biz.tr/8791525-onleyici-unsur-olarak-algilarin-yonetimi.html>, (Erişim Tarihi 27 Şubat 2017).

Department of Defense Dictionary of Military and Associated Terms 19 August 2009, 415, http://www.bits.de/NRANEU/others/jp-doctrine/jp1_02%2808-09%29.pdf, Erişim Tarihi: 2 Mayıs 2017.

Gaziantep Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, “Suriyeli Misafirlerimize Yönelik Çalıştay Düzenlendi”, <http://www.gaziantepafad.gov.tr/SURIYELI-MISAFIRLERIMIZE-YONELIK-CALISTAY-DUZENLENDI>, 150 (Erişim Tarihi 18 Mart 2017).

İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, “Geçici Koruma Kapsamında Suriyelilerle İlgili Çalışmalarımız”, [http://www.goc.gov.tr/files/files/gecici_koruma_alan%C4%B1nda_yap%C4%B1lan_cal%C4%B1m%C5%9Fmular%C4%B1m%C4%B1z_ek3\(1\).pdf](http://www.goc.gov.tr/files/files/gecici_koruma_alan%C4%B1nda_yap%C4%B1lan_cal%C4%B1m%C5%9Fmular%C4%B1m%C4%B1z_ek3(1).pdf) (Erişim Tarihi 21 Mart 2017).

Stereotip Nedir?, <http://stereotip.nedir.org/> (Erişim Tarihi 2 Mayıs 2017).

Türk Dil Kurumu, “Web Sözlük“, <http://www.tdk.gov.tr/> (Erişim Tarihi 5 Mart 2017).

UNHRC, “Syria Regional Refugee Response”, <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php> (Erişim Tarihi 25 Mart 2017).

UNHRC, “Syria Regional Refugee Response”, <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php> (Erişim Tarihi 14 Mart 2017).

Uslu, N. (2016). “Mülteciler Sorunu Dünyayı Böldü”, *BAREM Research*, <http://www.barem.com.tr/multeciler-sorunu-dunyayi-boldu/> (Erişim Tarihi 17 Mart 2017)

Raporlar

Bayraktar, B. (2016). Suriyeli Dom Göçmenler, Suriyeli Dom Göçmen Mevcut Durum Araştırması, Altan Matbaası, Ankara.

Efe, İ. (2015). *Türk Basınında Suriyeli Sığınmacılar*, SETA Rapor.

Kadir Has Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi (2016). Türk Dış Politikası Kamuoyu Algıları Araştırması, Kantitatif Araştırma Raporu.

Kanat, K.B. ve Üstün, K. (2015). *Turkey's Syrian Refugees: Toward Integration*, SETA Report.

NATO Bildirisi

Collins, S. (2003). Mind Games, *NATO Review*.

Extended Summary**The Perceptions of Syrian Refugee in Turkey****Perception And Perception Management**

The individual carries out his / her relations with his / her environment through sensory organs. Received data with the first contact is transmitted to the brain and the process of thinking about the perceived event begins. Thus, the meaning arises in the individual's mind (Uğurlu, 2008: 148). In the process of making sense of the perceptions, the influence of the values, beliefs, culture, group norms and rituals of the individual also comes into play. For this reason perceptions are often influenced by expectations, needs and information previously coded into our identity. So we perceive what we want to see which draws our attention (Fisher, 1997: 24-25; Pustu, 2014: 313; Karabulut, 2014: 117-118). Perceptions can also vary from individual to individual, region to region and country to country. The states carried out perception management activities for their subjects or citizens during the war and peace periods. In this context, it can be said that perception management practices are based on ancient times (Özer, 2014: 186). Perception management practices are also common, such as propaganda, psychological warfare, and community engineering practices. Perception management practices, mostly used in military areas, have been used frequently in international relations, public relations and communication fields due to the increasing use of television and internet in the 1980s. Conducting the perception of individuals in the framework of perception management draws attention of states, governments, corporations and military institutions. These institutions want to reach their targets with the applications of perception creation and perception management for the masses (Bakan ve Kefe, 2012: 19). States are following a number of methods and steps to bring the target audience into a determined phase with perception management. First of all, the cultural codes of the subject are analyzed, weaknesses are identified and sensitive points are determined. Then, propaganda themes that is appropriate to cultural indicators are

developed. For this reason, all mass media, especially the media, are used to harm the target with rumors and news that show the other side as unimportant (Özer, 2012: 163).

The Perceptions Of Syrian Refugee In Turkey

There has been a social perception of both the refugees in the camps and the refugees outside the camp in Turkey. The influence of the media is undoubtedly great in the formation of this perception. It is accepted that the media is an important source of information when considering the existence of people who believe in everything they see on the media without questioning (Yaylacı ve Karakuş, 2015: 239-240). Prejudices are at the core of "hand-held and visible" practices of discrimination used in the media. Prejudices are based on mental and psychological considerations. In this case, the following result can be reached. Discrimination practices used in the media always occur through negative mental representations and discourses, are socially shared and negatively impact the representation of others. In this context, it can be said that the mental representations of the Syrian refugees have been made visible, formulated and legitimized by metaphors through discourses (Keneş, 2016: 263).

Two of the important dimensions that have caused the exclusion of Syrian refugees in society are the senses that lead to the circulation of negative opinions in the language of the society and, besides, the stigmatizing stereotypes. Discursive exclusion come into existence in the shape of cultural exclusion through the identity of the Syrian. Unreal rumors attached to the Syrians in cities where they are crowded causes negative perception in society. These rumors and disinformation criminalizes Syrian identity and the crime that is attributed to all Syrian refugees becomes a catalyst for ethnic exclusion (Deniz vd., 2016: 32-33).

Mendicant refugees creates discomfort in Syrians and Turkish society. According to Syrian refugees, beggars in Turkey are Syrian novels (Doms) and they have done this before coming to Turkey (Bayraktar, 2016: 93). However, since Doms are not known in the Turkish society, perception of Syrian refugees was built on people who are panhandling in the streets and lying in the parks and terminals (Erdoğan, 2017: 121-122; Tarlan, 2016: 4; Bayraktar, 2016: 18). According to the instruction published by the General Directorate of Immigration in 2014, beggars and people who live in streets despite to warnings will be sent to housing centers.

[http://www.goc.gov.tr/files/files/gecici_koruma_alan%C4%B1nda_yap%C4%B1lan_cal%C4%B1%C5%9Fmalar%C4%B1m%C4%B1z_ek3\(1\).pdf](http://www.goc.gov.tr/files/files/gecici_koruma_alan%C4%B1nda_yap%C4%B1lan_cal%C4%B1%C5%9Fmalar%C4%B1m%C4%B1z_ek3(1).pdf).

Thus, as the discomfort of the Syrian beggars was eliminated in the society and the negative perception towards the Syrian refugees was tried to be broken. Political discourses about Syrian refugees vary according to whether political parties are opposed to government policies. According to “open door policy”, all refugees were taken from the border whether they have passport or not. This is criticized by opposition parties and welcomed by the government party.

In particular, the likelihood of suicide by the Syrian refugees has often been used by opposition parties to burden the economy and threaten internal security. Possibility of suicide of the Syrian refugees, threats to internal security and the economy was often used by opposition parties. Opposition parties drew attention to Syrian refugees by using perception management and speaking frequently about the fears of the society that is related to refugees. Thus, Syrian refugees perceived as a source of many problems which is from employment to investment, from house rents to tourism (Tuğsuz ve Yılmaz, 2015: 4). On the other hand, the political discourses of the ruling party are based on religion and civilization, and they create positive perception about Syrian refugees. As the political discourses in Turkey are going to form positive perceptions, hateful discourses against to the Syrian refugees, discriminations and racism can be prevented.